

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

52.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Июля — 1838 — Wilno. Piątek. 1-go Lipca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ. 22-го Июля.

Въ ночи съ 13-го на 14-е число Июня въ первомъ часу, Государь Императоръ изволилъ отправиться изъ Александрии въ путь къ Варшавѣ, чрезъ Динабургъ и Ковно. — Въ Динабургѣ Его Императорское Величество останавливался самое короткое время: былъ въ соборной церкви, и, осмотрѣвъ крѣпостныя работы, отправился далѣе, и прибылъ благополучно въ крѣпость Новогеоргиевскъ, 17-го числа, въ часъ по полуночи.

17-го числа, Его Величество, въ десять часовъ утра, изволилъ быть въ соборѣ, и потомъ осматривалъ крѣпостныя работы, обширныя предположенія которыхъ и отличнѣйшее исполненіе заслужили совершенное одобреніе Государя Императора.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были, прибывшіе въ Варшаву къ предстоящимъ смотру и маневрамъ войскъ: Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ, Прусскіе Генералы Грольманъ и Эльстеръ, и состоящіе при нихъ Штабъ и Оберъ-Офицеры; равно всѣ Генералы въ Новогеоргиевскѣ находившіеся.

Послѣ обѣда, Его Императорское Величество вторично изволилъ осматривать во всей подробности крѣпость, въ мѣстѣ съ Эрцъ-Герцогомъ и прочими иностранными посѣтителемъ, а въ 10 часовъ вечера, отправился въ Варшаву, куда и прибылъ благополучно въ 12 часовъ, при многочисленномъ стеченіи народа.

Городъ былъ иллюминированъ.

Изъ замка Фюрстенштейна получены, отъ 15 (27) Июня, слѣдующія извѣстія:

„11 (23) числа сего Июня, во второмъ часу по полудни Государыня Императрица съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрою Николаевною, изволила отправиться въ Эрмандорфъ, для свиданія съ Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ. Въ тотъ же день вечеромъ, Ея Величество прибыла въ Фишбахъ, и остановилась въ замкѣ Принца Вильгельма, брата Короля, а сегодня, въ 2½ часа по полудни, возвратилась благополучно опять въ Фюрстенштейнъ, въ сопровожденіи Принцессы Луизы Нидерландской.

Здоровье Ея Императорскаго Величества, равно и Ея Высочества Великой Княжны, благодаря Бога, весьма хорошо.” (Спб. В.)

Высочайшимъ именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 6 й день сего Июня, Старшій Столначальникъ Департамента Внутреннихъ сношеній Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Коллежскій Совѣтникъ Ангельбагъ, Всемилостивѣйше пожалованъ знакомъ Ордена Св. Анны второй степени, украшеннымъ Императорскою Короною.

— По представленію Министра Народнаго Просвѣщенія Директоръ Митавской Гимназіи и Училищъ Курляндской Губерніи, Коллежскій Ассессоръ Чашниковъ въ уваженіи трудовъ и отличнаго усердія, Всемилостивѣйше пожалованъ въ 9-й день сего

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 22-go Czerwca.

W nocy z 13 go na 14-ty Czerwca o godzinie 1-szej, Cesarz Jego Mość raczył wyjechać z Alexandryi w podróż do Warszawy, przez Düneburg i Kowno. — W Düneburgu Najjaśniejszy PAN zatrzymał się bardzo krótko: był w sobornej cerkwi, i, obejrzawszy roboty twierdzy, wyjechał dalej, i przybył szczęśliwie do twierdzy Nowogeorgiewsk, dnia 17-go, o godzinie 1-szej z północy.

D. 17-go, NAJJAŚNIEJSZY PAN, o godzinie 10-tej zrana, raczył być w soborze, a potem oglądał roboty twierdzy, których rozległe projekta i wykonanie zasłużyły na zupełną pochwałę Cesarza Jego Mości.

Do stoła Jego CESARSKIEJ Mości zaproszeni byli, przybyli do Warszawy na zbliżający się przegląd i manewry wojsk: Arcy - Xiążę Ferdynand, Jenerałowie Pruscy: Grollmann i Elster, oraz będący przy nich Stabs i Ober-Oficerowie, tudzież wszyscy Jenerałowie, znajdujący się w Nowogeorgiewsku.

Po obiedzie, Jego CESARSKA Mość powtórnie raczył oglądać we wszystkich szczegółach twierdzę, razem z Arcy-Xięciem i innymi gośćmi cudzoziemskimi, a o godzinie 10-tej wieczorem, wyjechał do Warszawy, dokąd też przybył szczęśliwie o godzinie 12-tej, w śród zgromadzenia nader liczного ludu.

Miasto było oświecone.

Z zamku Fürstenstein otrzymane, pod 15 (27) Czerwca, następujące wiadomości:

„D. 11 (23) teraźniejszego Czerwca, o godzinie 2-rej z południa NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA Jej Mość z Jej CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ XIEŻNICZKĄ ALEXANDRĄ NIKOLAJEWNĄ, raczyła wyjechać do Erdmannsdorfu, dla widzenia się z Najjaśniejszym Królem Pruskim, tegoż dnia wieczorem przybyła do Fischbachu, i stanęła w zamku Xięcia Wilhelma, brata Królewskiego, a dzisiaj, o pół do 3 ciej z południa, powróciła szczęśliwie do Fürstensteinu, w towarzystwie Xiężny Ludwiki Niderlandzkiej.

Zdrowie NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ Jej Mości, i Jej CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIEŻNICZKI, Bogu dzięki, całе dobre.” (G.S.P.)

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rosyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, dnia 6-go ter. Czerwca, Starszy Naczelnik Stołu Departamentu Wewnętrznych stosunków Ministerium Spraw Zewnętrznych, Radzca Kollegialny Engelbach, Najłaskawiej udarowany znakiem Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarzką koroną ozdobionym.

— Po przedstawieniu Ministra Narodowego Oświecenia Dyrektor Gimnazjum Mitawskiego i Szkół Gubernii Kurlandzkiej, Assesor Kollegialny Czesznikow z uwagi na prace i odznaczającą się gorliwość, dnia 9 go ter. Czerwca, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Or-

Юня Кавалеромъ Ордена Св. Анны 3 степени.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія въ 31 день минувшаго Мая Высочайше повелѣть соизволилъ: Почетныхъ Смотрителей Уздныхъ Училищъ въ сіе званіе изъ отставныхъ чиновниковъ, до изданія положенія 25 Юня 1834 года (о производствѣ въ чины по гражданской службѣ) произвести въ одинъ чинъ, слѣдующій за тѣмъ, съ коимъ они были отставлены, за выслугу 6 лѣтъ, на основаніи Высочайшаго указа 10 Февраля 1819 года, если впрочемъ по новымъ правиламъ не будетъ имъ слѣдовать производство за кратчайшіе сроки.

— Вице-Директоръ Департамента Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Сушковъ уволенъ (Юня 3), согласно желанію его, отъ сей должности, съ повелѣніемъ приписать его къ Министерству Внутреннихъ Дѣлъ.

— Управляющему Временною Контрольною Комиссіею по части Провіантской, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Вындомскому, Всемилоостивѣйше повелѣно (6 Юня) быть Членомъ Департамента Удѣловъ, съ производствомъ ему жалованья по штату и по четыре тысячи рублей въ годъ столовыхъ денегъ.

— Отставному Гвардіи Капитану Гессе и состоящему въ вѣдомствѣ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Коллежскому Совѣтнику Хорошкевичу, Всемилоостивѣйше повелѣно быть Вице-Губернаторами: первому Полтавскимъ съ переименованіемъ его въ Надворные Совѣтники, а послѣдному Могилевскимъ. (Снб. В.)

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:
Въ С. Петербургѣ.
20-го Апрѣля, 1838 года.

„Быть по сему.“

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Государственныхъ Имуществъ о согласеніи соответствующихъ статей Свода Устава объ арендныхъ и старостинскихъ имѣніяхъ и Свода Законовъ Гражданскихъ, относительно приѣма билетовъ кредитныхъ установленій въ обеспечение казны по подрядамъ, поставкамъ и проч. *мнѣніемъ положи:* для устраненія впредь всякихъ недоразумѣній по сему предмету, а равно для сохраненія единообразія въ правилахъ и для огражденія Банковаго кредита, постановить слѣдующее:

1. Въ отнѣту статей: 74, 75, 76 и 77 Свода учрежденій и Уставовъ объ арендныхъ и Старостинскихъ имѣніяхъ (т. VIII.) содержащихся въ статьяхъ 1062 и 1063 Свода Законовъ Гражданскихъ (Т. X.) правила о представленіи залоговъ по подрядамъ, поставкамъ и содержанію казенныхъ оброчныхъ статей, распространить въ равной мѣрѣ и на залоги, представляемые въ обеспечение казны по содержанію арендныхъ и старостинскихъ имѣній.

И 2. Въ тѣхъ случаяхъ, когда заключающіяся въ билетахъ кредитныхъ установленій суммы подлежатъ будутъ, за неисправность содержателей, обращенію на возмѣщеніе казны, билеты же окажутся принятыми по неправильному толкованію 77 статьи, не только безъ полныхъ передаточныхъ, но даже и безъ обыкновенныхъ бланковыхъ надписей, поступать по точной силѣ Высочайше утвержденнаго 6 Ноября 1835 года мнѣнія Государственнаго Совѣта, требуя учиненія на таковыхъ билетахъ надлежащихъ надписей отъ лица, которому принадлежатъ самые билеты.

Подлинное подписалъ: Предсѣдатель Государственнаго Совѣта, Графъ И. Васильчиковъ. (Опубл. 6-го Юня с. г.)

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ 3 истекшаго Мая, Высочайше повелѣть соизволилъ: объявить повсемѣстно чрезъ Правительствующій Сенатъ, въ поясненіе продолженія Св. Зак. Т. 3. Устава о пенсіяхъ статьи 1397, въ коей сказано: „правомъ на пособія не пользуются дѣти чиновниковъ, достигшія совершеннолѣтія мужеской полъ восемнадцати лѣтъ,“ что тутъ должно разумѣть достиженія не восемнадцати лѣтъ, а восемнадцати года, т. е. семнадцати лѣтъ. (Опубл. 7-го Юня с. г.)

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: слѣдуетъ ли, при пе-

деру Св. Анны 3-го stopnia.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 30-m zeszłego Maja, Najwyżej rozkazać raczył: Honorowych Dozorców Szkół Powiatowych,znaczonych na ten urząd z urzędników odstawnych, przed wydaniem ustawy 25 Czerwca 1834 roku (o podnoszeniu do rang w służbie cywilnej) podnieść do jednej rangi, następnej po tej, w której oni otrzymali odstawkę, za wyług 6-ciu lat, na ośnowie Najwyższego Ukazu 10-go Lutego 1819-go roku, jeżeli zresztą podług nowych prawideł nie będzie im należało podniesienie do rangi za krótsze okresy.

— Vice-Dyrektor Departamentu Dróg Komunikacji i Publicznych Budowli, Rzeczywisty Radzca Stanu Suszkow, uwolniony (3-go Czerwca), na własną prośbę, od tego obowiązku, z rozkazaniem przyłączyć go do Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

— Zarządzającemu Czasową Kommissją Kontrolną w wydziale Prowiantskim, Rzeczywistemu Radzcy Stanu Wyndomskiemu, Najtąskawiej rozkazano (6 go Czerwca) być Członkiem Departamentu Udziałów, z wydawaniem mu płacy, podług etatu i po cztery tysiące rubli rocznie pieniędzy stołowych.

— Odstawnemu Kapitanowi Gwardyi Hesse i zostającemu w wiedzy Ministerjum Spraw Wewnętrznych, Radzcy Kollegialnemu Choroszkiewiczowi, Najtąskawiej rozkazano być Vice-Gubernatorami: pierwszemu Połtawskim, z przemianowaniem go na Radzcę Dworu, a ostatniemu Mohylewskim. (G.S.P.)

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:
W St. Petersburgu,
20-go Kwietnia 1838 roku.

„Ma być podług tego.“

OPINIA RADY PAŃSTWA.

Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Majątków Państwa o zgodzeniu odpowiednich artykułów Połączenia Ustawy o majątkach arendownych i starościńskich i Połączenia Praw Cywilnych, względnie przyjmowania biletów kredytowych ustanowień dla zabezpieczenia skarbu w podradach, dostarczeniach i t. d. *przez opinię postanowiła:* dla uchylenia nadal wszelkich niewyrozumień w tej rzeczy, a również dla zachowania jednolitości w prawidełach i dla zapewnienia kredytu Bankowego, postanowić, co następuje:

1) Na odmianę artykułów: 74, 75, 76 i 77 Połączenia Urzędzeń i Ustaw o majątkach arendownych i starościńskich (t. VIII), zawierające się w artykułach 1,062 i 1,063 Połączenia Praw Cywilnych (T. X) prawidła o dawaniu na ewikcyę w podradach, dostarczeniach i dzierżawieniu skarbowych artykułów czynszowych, rozciągnąć w równej mierze i na ewikcyę, składane dla zabezpieczenia skarbu w dzierżawieniu majątkow arendownych i starościńskich.

2) W tych zdarzeniach, kiedy zawierające się w biletach kredytowych ustanowień summy będą ulegały, za nieakuratność dzierżawców, obróceniu na zaspokojenie skarbu, a bilety okażą się przyjętymi podług niezgodnego z prawidełami tłumaczenia 77-go artykułu, nie tylko bez zupełnych przelewnych, ale nawet bez zwyczajnych napisów blankowych, postępować podług istotnej mocy Najwyżej utwierdzonej 6-go Listopada 1835 roku Opinii Rady Państwa, żądając zrobienia na takich biletach należytych napisów od osoby, do której same bilety należą.

Autentyk podpisał: Prezydent Rady Państwa Hrabia I. Wasilczykow. (Opub. 6 Czerwca t. r.)

— CESARZ JEGO MOŚĆ, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów 3-go zeszłego Maja, Najwyżej rozkazać raczył: ogłosić w całém Państwie przez Rządzcy Senat, na objaśnienie dalszego ciągu Połączenia Praw T. 3 Ustawy o pensjach artykułu 1,397, w której powiedziano: „prawa na wsparcie nie używają dzieci urzędników, które doszły pełnoletności pęc męzka ośmnastu lat,“ że tu należy rozumieć dójście, nie ośmnastu lat, ale roku ośmnastego, to jest lat siedmnastu. (Opub. 7 Czer. t. r.)

— Rządzcy Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych Departamentów, słuchali: *naprzód*, przełożonej przez P. Ministra Sprawiedliwości, Radzcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa, brzmienia następującego: Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzcego Senatu w rzeczy zapytania: czy należy, przy przejściu włościan skarbowych do stanu kupieckiego, policzać do tego stanu,

переходъ казенныхъ поселянъ въ купцы, причислять въ сие сословіе, по платежу податей, принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ крестьянскомъ званіи? — *мнѣніемъ положили*: опредѣленіе Правительствующаго Сената, въ семь докладѣ изложенное, утвердить. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспоследовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственного Совѣта по вопросу: слѣдуетъ ли, при переходѣ казенныхъ поселянъ въ купцы, причислять въ сие сословіе, по платежу податей, принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ крестьянскомъ званіи? Высочайше утвердить соизволил и повелѣлъ исполнить. (Подписалъ:) Предсѣдатель Государственнаго Совѣта, Графъ И. Васильчиковъ. 25 Апрѣля 1838 года, и во-вторыхъ, справку, по коей оказалось, что по означенному дѣлу, внесенному изъ 1-го Департамента Правительствующаго Сената на основаніи Свода Законовъ Тома 1 Учреж. Госуд. ст. 471, въ Общемъ ономъ Собраніи состоялось опредѣленіе въ слѣдующей силѣ: Оренбургская Казенная Палата, при запискѣ въ 1834 году вдовы Татарки Махмутовой съ сыновьями ея, въ томъ числѣ однимъ умершимъ, въ Стерлитамакское купечество, не находя въ законахъ опредѣлительныхъ правилъ въ отношеніи того, чтобы изъ семействъ поселянъ, переходящихъ въ купечество, оставлять въ прежнемъ званіи умершихъ, предположили и умершаго сына Махмутовой, вмѣстѣ съ прочими, причислить въ купечество. Общее Собраніе первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, рассмотрѣвъ дѣло сие, и примѣнясь къ ст. 152-й Свода Устава о податяхъ (т. V), по силѣ коей остаются впредь до ревизіи въ мѣщанскомъ окладѣ умершіе въ мѣщанствѣ родственники мѣщанъ, переходящихъ въ купечество, находить, что подобно сему и съ переходомъ казенныхъ поселянъ въ купцы, не должны быть перечисляемы въ сие сословіе принадлежащие къ ихъ семействамъ родственники, умершіе въ крестьянскомъ званіи, и по сему, согласно съ мнѣніемъ Г. Министра Финансовъ и заключеніемъ 1-го Департамента Сената, полагаетъ постановить на будущее время правиломъ: при переходѣ казенныхъ поселянъ въ купцы, не причислять въ сие сословіе принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ крестьянскомъ званіи, а обязывать переходящаго въ купечество платить за нихъ, до новой ревизіи, подати въ томъ единственно количествѣ, какое закономъ по званію умершаго опредѣлено; но какъ настоящее положеніе послужитъ дополненіемъ къ вышеприведенной 152-й ст. Свода Устава о податяхъ Т. V-го, то на приведеніе оного въ исполненіе испрашивало Высочайшаго соизволенія всеподданнѣйшимъ Его Императорскому Величеству докладомъ. (Опубл. 6-го Іюня с. г.) (С. В.)

— Г. Марокетти, Доктор Императорскаго С. Петербургскаго Театральнаго Училища, предполагая приступить къ изданію въ свѣтъ своего сочиненія о предохранительномъ леченіи бѣшенства, происходящаго отъ укушенія собакъ (hydrophobia), о которомъ онъ объявлялъ уже въ 1820 году, просилъ насъ довести объ этомъ до свѣдѣнія нашихъ читателей. Г. Марокетти почтеть себя весьма обязаннымъ, если Гг. Медики, занимавшіеся этимъ предметомъ, сообщатъ ему свои замѣчанія, которыя бы могли войти въ составъ его сочиненія. (Спб. В.)

Варшава, 20-го Іюня.

18 (30) Іюня, Государь Императоръ изволилъ присутствовать на парадѣ войскъ 4-го пѣхотнаго корпуса, расположенныхъ лагеремъ подъ Варшавою, кои проходили предъ Его Императорскимъ Величествомъ церемониальнымъ маршемъ. Его Королевское Высочество Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ, находившійся на этомъ парадѣ, лично провелъ предъ Его Величествомъ Гусарскій полкъ, коего онъ есть Шефомъ. По возвращеніи изъ лагеря, Государь Императоръ изволилъ посѣтить Ея Свѣтлость Княгиню Варшавскую, а предъ вечеромъ осматривалъ Александровскую цитадель.

Вчера по утру, въ Лазенковскомъ дворцѣ, имѣли счастье быть представленными Его Императорскому Величеству, Намѣстникомъ Царства, Епископы, Члены Государственного Совѣта и Совѣта Управленія. Потомъ, Его Величество изволилъ слушать Божественную литургію въ здѣшней Соборной церкви. По полудни, Лазенковская роца наполнена была жителями Варшавы обоюдо пола. На тамошнемъ амфитеатрѣ данъ былъ спектакль, окончившійся потѣшными огнями; при чемъ вся Лазенковская роца прекрасно освѣщена.

Радостное пребываніе среди насъ возлюбленнаго Монарха, дало новую жизнь нашему городу. Всѣ улицы и мѣста, гдѣ ожидается присутствіе Государя Императора, всегда наполнены множествомъ народа,

възлѣдніе плаченія податковъ, належачихъ до ихъ родзин, крѣвнхъ, въ влошчанскімъ станіе змартыхъ? — *przez opinią zamierzyła*: postanowienie Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisane, utwierdzić. Na tej opinii napisano: Jego Cesarska Mość nastąpił opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa w rzeczy zapytania: czy należy, przy przechodzeniu włościan skarbowych na kupców, przyłączać do tego stanu, względnie płacenia podatków, należących do ich rodzin krewnych, we włościańskim stanie zmarłych? Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. (Podpisał:) Prezydent Rady Państwa, *Arabia I. Wasilczykow*. 25-go Kwietnia 1838 roku, i powtórę, sprawki, z której okazało się, że w pomienioném dziele, wniesioném z 1-go Departamentu Rządzącego Senatu na podstawie Połączenia Praw Tomu I Urzędzeń Państwa artykuł 471, na Powszechném jego Zebraniu nastąpiło postanowienie brzmienia następującego: Orenburska Izba Skarbowa, przy zapisaniu w roku 1834 wdowy Tatarskiej Machmutowej z jej synami, w tej liczbie jednym zmarłym, do kupiectwa Sterlitamaskiego, nie znajdując w prawach wyraźnych prawideł na to, ażeby z rodzin włościan, do stanu kupieckiego przechodzących, zostawiać w poprzedniczym stanie zmarłych, zamierzyła i zmarłego syna Machmutowej, razem z innymi, policzyć do stanu kupieckiego. Połączone Zebranie pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, rozpatrzywszy rzecz tę, i stosując się do 152-go artykułu Połączenia Ustawy o podatkach (T. V), na mocy którego pozostają na przyszłość do rewizji w stanie mieszczańskim zmarli w mieszczaństwie krewni mieszczań, na kupców przechodzących, znajduje, że podobnie temu i z przejściem włościan skarbowych na kupców, nie powinni być przenaszani do tego stanu należący do ich rodzin krewni, we włościańskim stanie zmarli, a zatem, zgodnie z opinią P. Ministra Skarbu i wnioskiem 1-go Departamentu Senatu, podaje postanowić na czas przyszły za prawidło: przy przechodzeniu włościan skarbowych na kupców, nie zapisywać do tego stanu należących do ich rodzin krewnych, w stanie włościańskim zmarłych, ale zobowiązywać przechodzącego do stanu kupieckiego płacić za nich, do nowej rewizji, podatki w tej jedynie ilości, jaka prawem stosownie do stanu zmarłego jest postanowiona; ale że niniejsze postanowienie posłuży za dopełnienie do wyżej przytoczonego 152-go artykułu Połączenia Ustawy o podatkach T. V-go, przeto na przywiedzenie jego do wypełnienia uprosiła o Najwyższe zezwolenie przez najuniższe Jego Cesarskiej Mości przełożenie. (Opub. 6-go Czerwca t. r.)

— P. Marochetti, Doktor Cesarskiej S. Petersburskiej Szkoły Teatralnej, mając przystąpić do wydrukowania dzieła swego o sposobie ochraniającem leczenia wścieklizny, pochodzącej od ukąszenia psów (hydrophobia), o którym już on ogłaszał w roku 1820, prosił nas podać to do wiadomości naszych czytelników. P. Marochetti bardzo będzie obowiązany, jeżeli PP. Medycy, tym przedmiotem zajmujący się, udzielą mu swoich postrzeżeń, któreby mogły wejść do składu jego dzieła.

(G.S.P.)

Warszawa, 20-go Czerwca.

Dnia onegdajszego stojące obozem pod Warszawą wojska, składające korpus czwarty, przeciągnęły w parady przed Jego Cesarską Mością. J. Ces. Wys. Arcyksiążę Ferdynand obeony temu obrzędowi, przeprowadził przed NAJJAŚNIEJSZYM PANEM półk huzarów, którego jest Szefem. Wracając z obozu, Jego Cesarska Mość odwiedził JO. Xięcię Warszawską, wieczorem zaś zwiedził cytadelę Alexandrowską.

Dnia wczorajszego rano, Biskupi, Członkowie Rady Stanu i Rady Administracyjnej Królestwa mieli zaszczyt być przedstawionymi Jego Cesarskiej Mości przez Namiestnika Królestwa, na pokojach pałacu Łazienkowskiego. Następnie, NAJJAŚNIEJSZY PAN znajdował się na nabożeństwie w Katedrze Greko-Rossyjskiej. Po południu Łazienki przepełnione były mieszkańcami Warszawy. W amfiteatrze dane było widowisko, zakończone ogniami sztucznymi; poczem małe Łazienki w sposób zachwycający oświecone zostały.

Radość, jaką sprawia obecność w murach naszych ukochanego MONARCHY, nadała nowe życie naszemu miastu. Ulice i miejsca, w których obecność N. PANA jest spodziewana, napełnione są ciągle mnóstwem du-

желающего насладиться лицезрѣніемъ Его Величества. Возобновляемое въ третій уже вечеръ освѣщеніе города и постоянно-прекрасная погода продолжаютъ ликование народа до поздней ночи.

— 19-го Іюня (1-го Іюля) въ десять часовъ вечера, Его Императорское Величество изволилъ изъ Лазенковскаго дворца отправиться въ лагерь и имѣть тамъ ночлегъ. На другой день Его Величество изволилъ присутствовать на ученьи войскъ 4-го пѣхотнаго корпуса, которое началось съ самаго утра.

22-го Іюня.

Его Величество Государь Императоръ изволилъ осматривать вчера работы производящіяся въ укрѣпленіи за Прагою, напротивъ Александровской Цитадели. Потомъ, Его Величество удостоилъ посѣщеніемъ Своимъ казенный Институтъ воспитанія двѣдцѣ. По полудни производимо было на Мокотовскомъ полѣ, въ присутствіи Его Императорскаго Величества, ученье Линейныхъ козаковъ и Мусульманскаго коннаго полка. Всѣ окрестныя мѣста покрыты были множествомъ экипажей и обоего пола жителей, жаждущихъ насладиться лицезрѣніемъ возлюбленнаго Монарха.

Его Королевское Высочество Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ посѣтилъ вчера публичную выставку здѣшнихъ произведеній искусствъ и промышленности.

(О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 29-го Іюня.

Изъ Алтвассера пишутъ, что Ея Величество Государыня Императрица Всероссійская, изволила посѣтить тамошнія минеральныя воды 16-го и 17-го с. м. Прогуливаясь съ двумя придворными дамами и Подполковникомъ Тюменомъ. Ея Величество отбывала воду изъ источника Георгія, милостиво разговаривала съ Капитаномъ Мутіусомъ, коему принадлежитъ сіе заведеніе, и изволила пригласить его къ Своему столу.

— За недѣлю назадъ, проходило здѣсь около 600 Силезскихъ уроженцевъ отправляющихся со всѣми своими пожитками въ Австралію именно по поводу отступленія отъ религіозныхъ понятій противъ своихъ соотечественниковъ. Эгихъ несчастныхъ которыми небыли выгодны кроткіе законы здѣшняго края, вѣроятно доведъ до столь жалкаго поступка какой то спекулянтъ. Говорятъ, что въ Гамбургѣ ожидаетъ ихъ приготовленный корабль. (А.Р.СЗ.)

Ш в е ц і я.

Стокгольмъ, 22-го Іюня.

Король и Королева, вмѣстѣ съ супругою наследнаго Принца, возвратились 19 с. м. изъ замка Резерберга. На другой день, Его Императорское Высочество Великій Князь Александръ Николаевичъ, вмѣстѣ съ наследнымъ Принцемъ, возвратились изъ поездки въ Упсалу и Данеморъ. Университетское юношество праздновало прибытіе Ихъ Высочествъ, а Его Высочество Государь Цесаревичъ почтилъ оное милостиво рѣчію. Вчера у Ихъ Королевскихъ Величествъ былъ большой ужинъ, послѣ котораго Его Высочество, Наслѣдникъ Всероссійскаго Престола, простился съ Королевскою фамиліею. Король проводилъ Его Высочество въ приготовленные для него, покои, гдѣ еще разъ простился съ Высокимъ посѣтителемъ. Сегодня въ 10 часовъ утра, Его Высочество Великій Князь Цесаревичъ, вмѣстѣ съ наследнымъ Принцемъ, выѣхалъ въ Тюльгарнъ, откуда отправился въ Норкепингъ и Бергъ, для осмотра двухъ полковъ Лейбъ-гвардіи. (О.Г.Ц.П.)

А в с т р і я.

Вѣна, 20-го Іюня.

Императорско-Россійскій посланникъ при здѣшнемъ дворѣ Г. Баилли-Татищевъ, отправился въ Карлсбадъ а оттуда въ Теплицъ. — Англіискій посланникъ Г. Фридрихъ Ламбъ, также незадолго оставляетъ здѣшнюю столицу. — Слышно на вѣрное, что Князь Меттернихъ въ первой половинѣ Іюля предприметъ поездку въ Богемію для пріѣзда въ Августѣйскихъ Гостей. Оттуда онъ отправится въ Юганисбергъ, и это мѣсто послѣ Теплица будетъ центромъ собранія многихъ знатныхъ и пользующихся вліяніемъ особъ.

— На дняхъ отправлены отсюда депеши съ курьеромъ въ Франкфуртъ. Тревожные слухи, распространяющіеся въ другихъ странахъ въ отношеніи Бельгійско-Голландскаго дѣла, здѣсь непроизвели вѣроятія. Напротивъ здѣсь остается твердое довѣріе къ благоразумію великихъ державъ, которыя предполагаютъ сохранять миръ въ Европѣ.

— Вскорѣ будетъ основано въ Галиціи весьма важное и полезное заведеніе. Въ столичномъ городѣ

du, прagnącego oglądać Jego Oblicze. Oświecenie miasta, które miało miejsce przez trzy dni obok najpiękniejszej pogody, do późnej nocy przeciąga wesołość powszechną.

— Dnia onegdajszego, o godzinie 10-tej w wieczór, Jego Cesarska Mość udał się z pałacu Łazienkowski-go do obozu, gdzie przenocować raczył, a dnia następnego obecnym był na ćwiczeniach wojskowych, które się z rana rozpoczęły,

Dnia 22.

Jego Cesarska Mość raczył w dniu wczorajszym oglądać roboty fortyfikacyjne za Pragą, wprost cytadeli Alexandrowskiej; poczem zaszczycił odwiedzeniem Swém Instytut Rządowy wychowania Panien. Po południu na polach Mokotowskich odbyły się w obec N. Pana ćwiczenia Kozaków liniowych i jazdy Muzułmańskiej. Błonia przyległe pokryte były mnóstwem pojazdów i osób poci obojej, pragnących nasycić się widokiem ukochanego MONARCHY.

— Jego Królewiczowska Mość Arcy-Xiąże Ferdynand zwiędził w dniu wczorajszym wystawę sztuk pięknych i przemysłu krajowego. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, 29-go Czerwca.

Donoszą z Altwasser, że NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA Rossyjska raczyła w dniach 16 i 17 b. m. zwiędzić tamtejsze wody przechadzała się w towarzystwie dwóch Dam dworskich i Podpółkownika Thümen, kosztowała wodę ze źródła Jerzego. NAJJAŚNIEJSZA PANI raczyła łaskawie rozmawiać z właścicielem zakładu, kapitanem Mutius, i nawet zaszczyliła go zaproszeniem do Swego stołu.

— Tydzień temu, przebywało tędy około 600 Szlązaków, udających się z całym swoim mieniem do Australii, a to z powodu sektarskiego odstrzygnięcia się w wyobrażeniach religijnych od reszty ziomeków swoich. Ci nie-szczęśliwi, dla których łagodne prawa tutejszego kraju niebyły dogodne, są bezwzruszenia przez jakiegoś spekulanta do tak smutnego kroku nakłonieni. Mowią, że w Hamburgu, czeka już na nich okręt przygotowany.

S z w e c y a.

Sztokholm, 22-go Czerwca.

Oboje Królestwo, łącznie z małżonką Królewicza, powrócili w dniu 19 b. m. z zamku Rosersberg. Najajutrz CESARZEWICZ NASTĘPCA TRONU Rossyjskiego z Królewiczem Następcą wrócił do Sztokholmu z przejażdżki do Upsali i Dannemora. Młodzież uniwersytecka obchodziła uroczystie szczęśliwe przybycie Dostojnych Xiążąt, a CESARZEWICZ NASTĘPCA TRONU Rossyjskiego raczył do niej przemówić w łaskawych wyrazach. Wczoraj wieczorem była wielka wieczerza u Królewstwa Ichmość, po której CESARZEWICZ NASTĘPCA pożegnał się ze wszystkimi członkami Królewskiej rodziny, a Król odprawił Jego CESARZEWICZOWSKĄ Mość do zajmowanych pokojów, by Go jeszcze raz pożegnać. Dziś o godzinie 10 CESARZEWICZ NASTĘPCA wyjechał z Królewiczem do Tulgarn; skąd uda się do Norköping i Berg, dla odbycia przeglądu dwóch półków gwardyi przybocznej (G.R.K.P.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, 20-go Czerwca.

CESARSKO-Rossyjski Poseł przy tutajszym dworze, Pan Bailli-Tatyszczew, wyjechał do Karlsbadu, z kąd uda się potem do Cieplie. — Poseł angielski, Pan Fryderyk Lamb, opuści także nie zadługo tutejszą stolicę. Xiąż Metternich, ile z pewnością wiadomo, dopiero w pierwszej połowie lipca przedsięwzięcie podróż do Czech, dla powitania w Cieplicach NAJJAŚNIEJSZYCH Gości. Zamtąd pojedzie do Johannisberga, które-to miejsce będzie po Cieplicach, punktem zbiorowym wielu znakomitych i wpływu mających osób.

— W tych dniach wysłano ztąd depesza przez gońca do Frankfortu. Zatrważające wieści, jakie rozchodzą się w innych krajach względem Belgicko-Hollenderskiej sprawy, nie znajdują tu wiary. I owszem panuje tu jak najmocniejsze zaufanie w mądrości wielkich mocarstw, które wzięły sobie za powinność, aby pokój w Europie utrzymać. (G.C.)

— Niebawnie, Galicya cieszyć się będzie zakładem nader ważnym i użytecznym. W jej stołecznym mie-

призванъ къ Президенту суда перовъ." — Въ слѣдствіе сей брошюрки, недавно отправлена дипломатическая нота въ Швейцарію съ требованіемъ удаленія Принца Людвига Бонапарте.

— Одинъ Легитимистскій журналъ въ отношеніи процесса противу Поручика Лети, пишетъ слѣдующее: „Изъ важности, съ которою правительство рассматриваетъ это дѣло, должно заключить, что новая партія, именно Наполеонская, хочетъ противустать Іюльскому Королевству. До сихъ поръ партія эта не принимала участія ни въ какихъ движеніяхъ, которыя въ разные времена происходили противу существующаго порядка дѣлъ; ея не видали ни при сговорахъ ни при возмущеніяхъ. Ея предводители, или по крайней мѣрѣ тѣ, которыхъ почитаютъ такими, находятся въ Палатѣ Перовъ, при дворѣ и при особѣ Короля и Принцевъ. Генераль Бернаръ, бывшій Адъютантъ Наполеона, теперь всеннымъ Министромъ и сверхъ того вообще полагали, что вся Бонапартская партія присоединилась къ Іюльской Монархіи. Основывалось ли это на заблужденіи? Не должно ли было правительство, которое такъ усердно старалось возобновлять память Императорс. Правленія, не извлечь ни какихъ выгодъ изъ таковой политики. Среди затрудненій, которыя угрожаютъ годъ уже правительству, это ужасная погрѣшность, возбудить столь важный вопросъ и предать умы такимъ опасеніямъ. Мы не хотимъ дѣлать никакихъ догадокъ о мнѣніи суда перовъ, но какъ бы то ни было, однако нескоро опять исчезнетъ впечатленіе о внезапно возникшей важности Наполеонской партіи." (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, 22-го Іюня.

Португальскій чрезвычайный посланникъ Князь Пальмелла, прибылъ сюда съ большою свитою.

— Вчера по полудни прибылъ сюда Герцогъ Немурскій и немедленно отправится съ Г. Себастьяни къ Королю. Въ свитѣ Герцога находятся Ген. Лейтенантъ Гр. Кольбертъ; Ген. Маіоръ Войе, маркизь Беранже и Гр. Беарнъ. Вечеромъ былъ у Королевы концертъ, на который приглашены были и съ почетные иностранцы.

— Лордъ-Меръ и его супруга давали великолѣпное празднество въ Египетской залѣ, на коемъ находились Герцогъ и Герцогиня Кембриджскіе съ сыномъ. (О.Г.Ц.П.)

М е к с и к ѣ.

Хотя блокада нашей гавани началась съ 16-го Апрѣля, но до сихъ поръ не было съ кораблей ни одного еще выстрѣла. Кораблю *Elisa* удалось войти въ Гавань съ грузомъ какао и корицы; но два Мексиканскіе корабля, два Французскіе и одинъ Англійскій, перехвачены и отведены въ Сакрифиціосъ, гдѣ остаются подъ надзоромъ фрегата *Герминія*. Правительство упорно отвергаетъ требованія Франціи. Въ краѣ все спокойно. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 31-го Мая.

Здѣсь все еще сомнѣваются насчетъ плановъ Мехмеда Али. Извѣстно только, что онъ съ большею и большею упорностію отказывается въ уплатѣ для Порты подати, и такъ готовится, какъ бы война была неизбежною. Домогательства его въ отношеніи Порты убеждаютъ, что онъ желаетъ разрыва. Между прочимъ требовалъ онъ, чтобы приготовленный уже Султанскій флотъ не выходилъ въ море, чтобы войско поставленное при Сирийской границѣ немедленно было отозвано, чтобы наконецъ Порты не издавала къ нему такихъ фирмановъ какъ напр. послѣдній требующій отъ Мехмеда Али свободной вывозки разныхъ Сирийскихъ произведеній. Онъ объявилъ, что онъ развѣ тогда перестанетъ увеличивать свою силу въ Сириі, когда на эти требованія получитъ удовлетвореніе. На это неслѣдуетъ иначе отвѣчать Портѣ, какъ приняться за оружіе или совершенно умолкнуть. Кажется, что Порты рѣшится на сіе послѣднее, поелику Англія и Франція настоятельно требуютъ отъ нея избѣгать всего того, чтобы могло довести ее до вражды. Эти же державы будто привили на себя, внушить Мехмеду Али покорность и уваженіе къ Султану.

— Его Султ. Величество въ сопровожденіи Капитанъ Паши ѣздитъ къ островамъ Принца для посѣщеній находящихся тамъ мореправительныхъ заведеній. Одинъ Англійскій Офицеръ опредѣленный наставникомъ въ турецкій флотъ находился въ Султанской свитѣ. Весь Турецкій флотъ кромѣ трехъ фрегатъ находится въ готовности къ отплытію съ Султаномъ желающимъ посѣтить также Айдинскія окрестности.

— По полученнымъ съ послѣднею почтою письмамъ

Президентомъ Сѣду Паровъ." — Слуткиемъ писемка Р. Лаиты мiano знову послаць нотѣ дипломатичнѣ до Швайцаріи, жадаюць выдаленія Хіація Людвига Бонапартего.

— Jeden z dzienników legitymistowskich wyraża się w następujący sposób względem procesu, wytoczonego przeciwko Porucznikowi Lety: „Z powagi, z jaką Rząd tę rzecz prowadzi, potrzeba się domyslać, że nowe stronnictwo, to jest: Napoleonowskie, stanąć chce przeciwko dotychczasowemu Lipcowemu Królestwu. Dotychczas stronnictwo to nie miało udziału w żadnych poruszeniach politycznych przeciwko istniejącemu porządkowi rzeczy; niewiedzianno go ani w spiskach, ani w buntach. Naczelnicy jej, a przynajmniej ci, których można uważać za takich, znajdują się w Izbie Parów, u dworu i najbliższej otaczają Króla albo Xiążąt. Dawniejszy Adjutant Napoleona, Jenerał Bernard, jest dopiero Ministrem Wojny, a nadto było powszechne mniemanie, że całe stronnictwo Bonapartystów przyłączyło się do rewolucji Lipcowej. Miałoby to mniemanie zasadzać się na błędzie? Ażaliż Rząd, który tak był gorliwym w odnowieniu pamiętki Rządu Cesarzowskiego żadnych z takiej polityki nie wyciągnął korzyści? Pośród przykrych okoliczności, które od roku zagrażają Rządowi, jest to wielkim błędem, wzbudzać tak ważne pytanie i wystawiać umysły na takie obawy. Nie chcemy żadnych czynić domysłów o wyroku Sędu Parów, lecz jakkolwiek ten był, nie będzie się jednak mogło znowu zatrzeć wrażenie o niespodziewanej ważności stronnictwa Napoleonowskiego. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, дня 22-го Сzerwca.

Хіаже Palmella, poseł nadzwyczajny portugalski, przybył tu z licznym orszakiem.

— Wczoraj z południa zjechał tu Xiąże Némours, i zaraz po swoim przybyciu udał się w towarzystwie P. Sebastiani do Królowej. W orszaku Xięcia znajdują się: Jenerał-lejtenant Hr. Colbert, Jenerał-Major Boyer, Maig. Berenger i Hr. Béarn. Wieczorem był koncert u Królowej, na którym znajdowali się wszyscy znakomici cudzoziemcy.

— Lord-Major, łącznie ze swoją małżonką, dawali świetną ucztę w Egipskiej sali, jako wspólną do koronacyjnych uroczystości, którą zaszczytlili swą obecnością oboje Xięstwo Cambridge z synem.

М е к с к ѣ.

Chociaż od 16 Kwietnia zaczęła się blokada naszego portu, dotychczas żaden jeszcze nie nastąpił wystrzał. Udało się jednak okrętowi *Eliza* wcisnąć do portu z ładunkiem kakao i cynamonu; dwa zaś Meksykańskie okręty, dwa francuskie i jeden angielski odprowadzone zostały do Sacrificios, i tam są strzeżone przez fregatę *Hermine*. Rząd trwa ciągle w zamiarze odzruczenia francuzkich żądań. W kraju zupełna panuje spokojność. (G.R.K.P.)

Т у р ц ѣ я.

Константинополь, д. 30 Мaja.

Ціагта пануе ту непеvнoсть вгледѣмъ видoкoвъ Мехмеда-Алего. Wiadomo tylko, że z coraz więcej stanowczem odmówieniem, wzbrania się Porcie płacić haracz i tak się przygotowuje, jak gdyby wojna nieodzowną już była. Jego wymagania względem Porty, przekonywają, iż pragnie rozerwania. Między innemi żądał on: aby flota Sułtańska, już przygotowana, nie wyruszała na morze; żeby wojsko tureckie, przy granicy Syryjskiej postawione, było niezwłocznie cofnięte; żeby nareszcie nie wydawała Porta do niego firmanów w takiej formie, jak np. ostatni firman, żądający od Mehmeda Alego wolnego wywozu różnych płodów Syryjskich. Oświadczył on, iż wtenczas dopiero przestanie wzmacniać swą potęgę wojenną w Syrii i będzie gotów zapłacić haracz należący Porcie, gdy stanie się zadosyć powyższym jego żądaniom. Na to, niewypada Porcie inaczej odpowiedzieć, jak tylko wzięciem się natychmiast do oręża, lub najzupełniejszem przemilczeniem. Zdaje się, iż Porta użyje tego ostatniego sposobu, zwłaszcza, że Anglia i Francya stale nalegają na nią, ażeby unikała statecznie wszystkiego, cokolwiekby do niesnask doprowadzić mogło. Te mocarstwa wzięły podobno na siebie obowiązek, nakłonić Mehmeda do uległości i poszanowania należącego Sułtanowi.

— Султанъ ѣздиць до wyspъ Xiąгoуcych w towarzystwie Kapudana-Paszy, dla zwiedzenia będących tam zakładów nautycznych. Pewien oficer angielski, mianowany instruktorem w marynarce tureckiej, znajdował się w orszaku Sułtana. Cała flota turecka, z wyłączeniem trzech fregat, jest w pogotowiu wypłynąć do Smirny z Sułtanem, mającym chęć zwiedzenia także okolic Aidynu.

— Mówią tu w listach z Alexandryi, ostatnią pocztą

изъ Александрии отъ 16-го ч. с. м. говорятъ здѣсь, что наконецъ Англіійскій к Французскій консулы успѣли склонить Вице-Короля къ уплатѣ слѣдующей Порты подати. — Ибрагимъ-Паша собравъ еще 6 полковъ началъ наступательно дѣйствовать противу Друзовъ, которыхъ онъ стѣснилъ до такой степени, что нельзя сомнѣваться въ покореніи ихъ съ нѣкоторыми условіями.

— Персы осаждаютъ еще Гератъ, но недостатку въ вѣсѣхъ припасовъ очень чувствителенъ въ ихъ лагерь, между тѣмъ, какъ жители Герата ни въ чѣмъ не нуждаются, будучи снабжены всѣмъ нужнымъ; и поелику укрѣпленный самою природою этотъ городъ снабженъ еще и шанцами, то и нѣтъ сомнѣнія, что онъ можетъ еще выдержать продолжительную осаду, если только Шахъ не успеетъ до крайности извурить его голодомъ. (G.C.)

НАСТАВЛЕНІЕ.

О легеніи скота въ болѣзни называемой *снитіе рта и заразы копытъ*.

Существующая отъ нѣсколькихъ мѣсяцевъ по многими нашей и сосѣднихъ Губерній болѣзнь на рогахъ скопъ обнаруживается слѣдующими признаками: на языкѣ и во рту занемогшей скопины, появляется опухоль, прищи и сыпь; для боли отъ сего происходящей, скопина мало или вовсе непринимаетъ обыкновенной пищи, извергаетъ много пѣнистой слюны; прочихъ же важныхъ перемѣнъ на больныхъ не примѣчается. — Въ тяжелыхъ случаяхъ, съ языка слѣзаетъ кожа образующая на немъ раны. — Ходъ сей болѣзни отъ 5 до 10 и 12 дней простирающийся силою самой природы, или сходными средствами прекращается а падежа рѣдкіе бывающіе случаи. — Причиною сего полагаются сильные морозы въ зимѣ, и дѣшніе засухи. — Отъ скопины не трудно сообщается и другимъ домашнимъ животнымъ; людямъ же никакого вреда не приноситъ. Дабы предохранить отъ заразы, самое недопущеніе къ сенамъ и одинокимъ пшукамъ больной скопины, не приноситъ никакой пользы. Когда же занемогнетъ скопина, слѣдуетъ роть и языкъ оной вымывать уксусомъ смѣшаннымъ съ пашокою или водкою съ водою по равной части и немного соли смѣшанною, что дѣлаешь пряпкою а лучше губкою навязанною на палку. — Въ нѣкоторыхъ съ успѣхомъ употребляютъ чеснокъ растертый съ пашокою. Когда же для боли скопъ не принимаетъ твердой пищи, или принятой жевать не можетъ, то слѣдуетъ давать оному рубленную траву или лучше смѣсь изъ ржаной муки и теплой воды, а поить чистую водою. А поелику за сего болѣзнію и отъ тѣхъ же причинъ, не рѣдко слѣдуетъ или сопутствуетъ оной зараза копытъ, то къ ошварченію сего зла, нужно при окончаніи болѣзни рѣша, давать скопу до 4-хъ лоповъ по утру и вечеромъ Глауберовой соли (Salis Glauberi), пока не произойдетъ поносъ.

Болѣзнь же копытъ объявляется слѣдующими признаками: шеплопа въ оныхъ чувствующая усиленная, мягкіе при нихъ часши пухнутъ, скопина хромаетъ, лихорадочныя признаки обнаруживаются, послѣ чего появляются особенно въ копытной разсѣлинѣ, пузырьки водянистые, проходящіе въ язвинки извергающіе вонючую матерію. Въ шаковой болѣзни по обмытію больной ноги шеплою водою, окладывается глиною съ уксусомъ смѣшанною; для поддержанія же въ оной холоду, часто уксусомъ полеивается. — Когда же найдутся пузырьки или нарывы слѣдуетъ оные разсѣчь, матерію вышиснуть, а по обмытію раны засоленною водою, перевязать паклями въ скипидарномъ маслѣ намоченными. — Можно еще язвы промывать слѣдующею смѣсью:

взявъ 1 лопъ квасцовъ (alumen crudum).
1 лопъ синяго купоросу (Sulphas cupri).
 $\frac{1}{2}$ лопы Венеціанской яри (acetaz cupri).
растерши все въ мелкій порошокъ, растворить въ кипящей водѣ, а когда остынетъ, промывать какъ выше.

При усиленной лихорадкѣ, къ обыкновенному количеству воды за напой прибавить два лопы селистры и двѣ ложки уксусу. — Когда часть копыта отстала срѣзать оную, иначе и цѣлаго копыта не трудно лишиться скопины.

Къ сему прибавить слѣдуетъ, что купаніе скопа въ чистой водѣ, много способствуетъ къ излеченію, и можетъ еще служить за средство предохранительное въ обихъ болѣзняхъ. Подлинное подписалъ: Исправляющій должность Инспектора Виленской Врачебной Управы *Акушеръ Годлевскій*.

Съ подлиннымъ вѣрно: Старшій Шоламачальникъ Виленскаго Губернскаго Правленія *Венедиктъ Чарноцкій*.

отрѣзанныхъ, а подъ dn. 16. b. m. писанныхъ, że udało się nareszcie staraniom konsulów, angielskiego i francuzskiego, skłonić Vice-Króla do zapłaty należącego Portu haraczowego. — Ibrahim-Basza, ściągawszy do siebie jeszcze 6 półków, rozpoczął działać zaczepnie przeciwko Druzom, których ścieśnił już tak dalece, iż nie można wątpić o ich poddaniu się pod pewnymi warunkami.

— Persi oblegają jeszcze Herat, ale niedostatek wszystkiego daje się uczuć w ich obozie, kiedy tymczasem mieszkańcom Heratu na niczem nie braknie, bo są we wszystko należycie opatrzeni; gdy mocne z przyrodzenia stanowiska tego miasta, zostało mnogimi opatrzone szancami, nie masz więc wątpliwości, że długie może jeszcze wytrzymać oblężenie, chyba że udałoby się Szachowi ogłodzić je do szczeru. (G.C.)

INSRUKCYA

o leczeniu bydła w chorobie nazwanej zapaleniem w pysku i chorobie racic.

Exystująca od kilku miesięcy w wielu miejscach naszej i sąsiednich gubernij choroba na rogatę bydła objawia się następującymi znakami: na języku i w pysku chorego bydła pojawia się obrzękłość, pryszczki i wysypka, dla holu stąd pochodzącego bydło mało albo wcale niebierze zwyczajnego karmu, wyrzuca wiele pienistej śliny; innych zaś ważnych odmiannach chorych postrzegać się nie daje. — W ciężkich cierpieniach z języka pęźnie skóra i tworzą się na nim rany. Postęp tej choroby od 5 do 10 i 12 dnia rozprzestrzeniający się mocą samej natury, lub przyzwolitami środkami ustaje, a padania rzadkie bywają zdarzenia. Za przyczynę tego oznaczają mocne mrozy w zimie i letnie psuchy. Od bydła łatwo się udziela i innym domowym zwierzętom, ludziom zaś żadnej szkody nieprzynosi. Ażeby zapobiedz zarazie, samo niedopuszczanie do stad i pojedynczych sztuk chorego bydła nieprzynosi żadnej korzyści. Kiedy zaś zachoruje bydło, należy pysk i język jego wymywać octem zmieszonym z patoką lub wódką z wodą porównie części i małą ilością soli zmieszaną, co się czyni szmatką a lepiej gąbką przywiązaną do patki. — Wniektórych miejscach z korzyścią używają czosnku rozrartego z patoką. Ponieważ zaś dla bolu bydło nieprzyjmuje twardego karmu, lub wzięty do pyska przeżuwać nie może, a zatem należy dawać mu rąbaną trawę albo lepiej mieszaninę z żytniej mąki i ciepłej wody, a pić czystą wodę. Ponieważ zaś z tej choroby i z tychże przyczyn, nierzadko następuje lub towarzyszy jej choroba racic, zatem dla zapobieżenia tej chorobie, należy pod koniec choroby pyska, dawać bydłu do 4ch łótów zrana i wieczorem soli Glauberskiej (Salis Glauberi), póki nie nastąpi laxa.

Choroba zaś kopyta objawia się następującymi znakami: ciepło w nich czuje się mocne, miękkie przy nich części puchną, bydło chromie, gorączkowe znaki objawiają się, po czym pokazują się szczególne w racicy pęcherzyki wodniste, przechodzące we wrzodziki smrodliwą materią sączące. W tej chorobie poobmyciu chorej nogi ciepłą wodą, okłada się gliną z octem zmieszaną; dla utrzymania w niej chłodu, często octem się polewa. Gdy zaś znajdą się pęcherzyki lub narywy, należy je rozciąć, materią wycisnąć, a po obmyciu rany wodą słoną, przewiązać pakulem terpentynowym olejku zmoczonym. Można jeszcze wrzody przemywać następującą mieszaniną:

Wziąć 1 łót alunu (alumen crudum).
1 łót siniego koperwasu (sulphas cupri).
 $\frac{1}{2}$ łota grysypanu (acetaz cupri).
rozrartć wszystko na miazki proszek, rozpuścić w wrzącej wodzie, a gdy ostygnie myć jak wyżej.

Przy mocnej gorączce, do zwyczajnej ilości wody za napoy dodać dwa łoty saletry i dwie łyżki octu. Gdy część kopyta odstąpi zerznąć ją, inaczej i całego kopyta pozbyć się bydłu niestrudno.

Do tego dodać należy, że codzienne kąpanie bydła w czystej wodzie, wiele pomaga do wyleczenia i może jeszcze służyć za środek ochraniający w obu chorobach. Autentyk podpisał:

Pełniący obowiązki Inspektora Wileńskiej Wraozebney Uprawy Akuszer *Godlewski*.

Zgodno z autentykiem: Starszy Naczelnik Stołu Wileńskiego Gubernialnego Rządu *Benedykt Czarnocki*.

О БУССКИХЪ ВОДАХЪ

(Сообщено Докт. Мед. Чертыркинымъ.)

Возрастающая ежегодно репутация Бусскихъ минеральныхъ источниковъ, съ одной стороны можетъ служить доводомъ ихъ цѣлительныхъ свойствъ; съ другой же вызываетъ безпристрастный приговоръ врачебной науки и опыта. Проходить уже 10-ть лѣтъ, какъ мѣстечко *Бускъ* начало быть посѣщаемо постоянно и многими; а въ теченіи этого времени собранныя наблюденія даютъ возможность оцѣнить его воды по достоинству. — Похвала и возгласы объ ихъ цѣлительности и хвала основанная на ложныхъ понятіяхъ и заключеніяхъ, будучи въ сущности односторонни и пристрастны, равно наносятъ вредъ общей пользѣ.

Въ 1776 году при горно-соляномъ поискѣ открытъ источникъ Бусскихъ минеральныхъ водъ, и въ теченіи десяти лѣтъ вываривали изъ него поваренную соль; но какъ добываемое количество соли слишкомъ было незначительно, то этотъ промыселъ совершенно оставленъ. Между тѣмъ, окрестные жители *Бусска* и *Пингова*, зная уже послабляющія свойства этого источника, замѣчая при томъ, что кашляющія и струповатыя овцы выздоравливали отъ питья этой воды, начали то же употреблять ее въ видѣ ваннъ и примочекъ, а послѣ и внутрь — въ разныхъ кожныхъ болѣзняхъ.

Однако до 1828 года нѣкоторые частные случаи счастливаго исцѣленія Бусскими водами, не могли пріобрѣсть имъ громкой извѣстности; и постоянное, хотя и не прогрессивное, ихъ посѣщеніе, восходить, какъ мы сказали, не далѣе какъ съ 1828 года. *)

Съ того времени кромѣ жителей Царства, много семействъ изъ Галиціи, Литвы, Подоля и Волыни, искали здѣсь пользы, или облегченія отъ своихъ недуговъ.

Бускъ, небольшое мѣстечко Краковской губерніи Стопницкаго обвода, лежитъ на возвышеніи 400 футовъ надъ уровнемъ Балтійскаго моря. Въ немъ считается 106 домовъ, изъ коихъ 4 только каменныхъ, два костѣла и до 700 жителей христіанъ. Евреямъ не дозволено имѣть тамъ постоянной осѣлости. *Бускъ* отстоитъ отъ Губернскаго города въ 6 миляхъ, отъ Кракова въ 10-ти, отъ Вислы въ двухъ миляхъ, столькожъ отъ торговаго города Хмѣльниці, отъ м. Пинчова и м. Вислицы, славной достопамятнымъ сеймомъ и гдѣ находится храмъ изъ тесаннаго камня, построенный Королемъ Владиславомъ Локеткомъ.

Общность положенія *Бусска* есть отлогость Карпатскихъ первозданныхъ горъ; но въ окрестности мѣстеска горы четвертаго образованія, то есть: изъ первозданнаго известняка, известковаго мергеля, песчаника и частицъ морскихъ растеній, раковинъ и мадрепоръ. — Отъ мѣстечка къ югу въ $\frac{1}{2}$ мили находится минеральный источникъ.

Въ 1834 году Правительство признало полезнымъ отдать Бусскія воды на аренду частнымъ людямъ, съ тѣмъ, чтобы компанія сдѣлала при водахъ тѣ устройства, какія семимъ Правительствомъ признаны за необходимыя. Съ этого времени при источникѣ устроено заведеніе для ваннъ, мастерскихъ, питья воды, и для помѣщенія посѣтителей. Строеіе имѣетъ прекрасный фасадъ; внутри обширная во всю длину зала для прогулки въ ненастье; надъ сѣверными дверьми хоры для музыкантовъ. Залъ раздѣляется два ряда комнатокъ съ ваннами, для всякаго возраста больныхъ. Комнаты сіи опредѣленныя для дамъ, имѣютъ женскую прислугу.

Два корридора отъ сѣверныхъ дверей раздѣляютъ также по два ряда комнатокъ съ ваннами, которыхъ по 20 въ каждомъ корридорѣ. Изъ нихъ западный для гостей, восточный для солдатъ и немущихъ.

(Продолженіе впрѣдъ)

*) Годъ				Посѣтителей
1828	—	—	—	202
1829	—	—	—	311
1830	—	—	—	359
1831	—	—	—	38
1832	—	—	—	799
				И всего 1709
1833	—	—	—	580
1834	—	—	—	337
1835	—	—	—	261
1836	—	—	—	262
1837	—	—	—	226
				И всего 1,766.

O WODACH BUSKICH.

(Podano przez Dra Med. Czetyrkina.)

Wzrastająca corok wziętość wód mineralnych w Busku, może po części służyć za dowód ich skutecznych własności; lecz z drugiej strony, po umiejętności lekarskiej i doświadczeniu, wymaga bezstronnego wyroku. Już lat dziesięć upływa od chwili, jak miasteczko Busk zaczęło bywać stale i przez wiele osób odwiedzanem, a zebrane w ciągu tego czasu spostrzeżenia, pozwalają ocenić jego wody należycie. Pochwały i okrzykiwania ich skuteczności, lub nagany, z fałszywych wyobrażeń i wniosków pochodzące, jako w gruncie jednostronne i interessowane, zarówno szkodzą ogólnemu pożytkowi.

W roku 1776, przy poszukiwaniach górniczo-solnych, odkryto źródło wód mineralnych Buskich, i w przeciągu dziesięciu lat wywarzano z niego sól kuchenną; że atoli otrzymywana ilość soli zbyt była małą, przedsięwzięcia więc tego zupełnie zaniechano. Tymczasem mieszkańcy z okolic Buska i Pińczowa, wiedząc już o rozwalniających własnościach tej wody, a przystępem postrzegając, że owce kaszlące i parchowate wyzdrowiały od jej picia, zaczęli jej także używać na kąpiele i przymoczki, a później i wewnątrz — w różnych chorobach skórnych.

Wszelako do r. 1828 kilka szczególnych przypadków szczęśliwego uleczenia wodami Buskimi, nie mogły zjednać im głośniejszej wziętości; a ciągle, chociaż niepostępnie ich zwiedzanie, zaczyna się dopiero, jakśmy rzekli, od r. 1828 *). Od tego czasu, oprócz mieszkańców Królestwa, wiele rodzin z Galicyi, Litwy, Podola i Wołynia, szukało tu ulgi w swoich cierpieniach.

Busk, małe miasteczko w Gubernii Krakowskiej, Obwodzie Stopnickim, wzniesione jest na 400 stopni nad poziom morza Bałtyckiego. Liczy 106 domów, z których 4 tylko murowane, — dwa kościoły i do 700 mieszkańców Chrześcian. Żydom nie wolno tamże stale osiadać. Busk odległy jest od miasta gubernialnego na mil 6; od *Krakowa*, 10, od *Wisły* 2, i tyleż od handlowego miasta *Chmielnika*, od *Pińczowa* i *Wislicy*, sławnej pamiątką sejmem, i mającej kościół z ciosowego kamienia, za Króla Władysława Łokietka zbudowany.

Busk z położenia swego znajduje się na podnożu gór piewiastkowych Karpackich; atoli w okolicach miasteczka są góry czwartej formacyi, to jest: złożone z wapienia pierwiastkowego, marglu wapiennego, piaskowca, tudzież szczątków roślin morskich, muszli i ma-drepor. Na południe, o ćwierć mili od miasteczka, leży źródło mineralne.

W roku 1834, Rząd uznał korzystnym wypuścić wody Buskie, w dzierżawę prywatną, z warunkiem, aby zawiązać się mająca kompania, urządziła przy nich to wszystko, co tylko za potrzebne osądzone zostało. Odtąd powstał przy źródle zakład, obejmujący łaźienki, zdroje do picia wody i lokale dla gości. Budowa ta ma front przeszliczny; wewnątrz zaś, przez całą jej długość ciągnie się obszerna sala, dla przechadzki w czasie niepogody. Nade drzwiami sali, od północy, umieszczona jest galerya dla orkiestry. Sala ta przedzielona dwiema rzędami pokoiów z wannami oddzielnymi dla pacjentów każdego wieku. Przy łaźniach damskich usługują kobiety.

Dwa korytarze, ciągnące się ode drzwi północnych, rozdzielają także po dwa rzędy pokoiów z wannami; liczba tych pokoiów jest, po 20 w każdym korytarzu, z których, w zachodnim, są dla gości, a we wschodnim, dla żołnierzy i ubogich. (Dalszy ciąg nastąpi).

*) Rok				Odwiedzający.
1828	—	—	—	202
1829	—	—	—	311
1830	—	—	—	359
1831	—	—	—	38
1832	—	—	—	799
				W ogóle 1,709
1833	—	—	—	580
1834	—	—	—	337
1835	—	—	—	261
1836	—	—	—	262
1837	—	—	—	226
				W ogóle 1,766.